

Регулатива (ЕУ) Бр. 1215/2012 – Признавање и извршување на судска пресуда

Потврдувањето како постапка во Регулативата Брисел 1

- Потврдувањето очигледно е „привремена мерка“
- Тоа е постапка главно користена пресудите донесени во странство да станат правосилни во местото на судењето
- Потврдувањето е потребно само доколку страната бара еден од можните екстратериторијални ефекти на странските пресуди, имено, можноста да се отвори постапка за извршување. Во овие случаи, целта на потврдувањето е да се добие изјава за извршност
- Но доколку страната не бара да се примени странската пресуда, потврдувањето не е неопходно
- На сличен начин, евиденцијата во јавните записници може да се ажурира врза основа на странска одлука без претходно потврдување на одлуката

Потврдувањето согласно Регулативата Брисел 1

Извршувањето согласно Регулативата Брисел 1 услови

Потврда за
извршност
Анекс V

Следи превод на
документите за
поднесување.
Преводот треба да
е заверен од
овластено лице во
ЗЧ

+

Легализација и
други формалности
не се потребни

Извршу-
вање

Повеќегодишни програми за ПВР – Тампере 1999

- **Вистинска сфера за правда, каде луѓето можат да им пристапат на судовите и органите во која било земја членка лесно како и во сопствената**
- **Пресудите и одлуките треба да се почитуваат и извршуваат низ ЕУ, истовремено заштитувајќи ја основната правна сигурност на лицата и економските чинители**
- **Минимум стандарди што обезбедуваат соодветно ниво на правна помош и заштита кај меѓународните случаи**
  - Поедноставени постапки (пр. спорови од мала вредност, неспорни побарувања)
  - Вонсудски постапки (медијација/советување)
- **Принципот на заемна доверба треба да стане одредница**
  - Скратување на привремените мерки (укинување на потврдувањето)

Укинување на потврдувањето во Брисел 1-бис

- Автоматско признавање – не се бара изјава за применливост (чл. 39)
- Не се преиспитува суштината на тужбата во земјите членки извршители – „автоматско признавање“ (чл. 36.1)
- Заинтересираните страни може да бараат разрешница изјавувајќи дека нема основи за одбивање (односно дадените во чл. 45) во дадениот предмет (чл. 36.2)
- Чл. 40 – Извршната пресуда по силата на законот може да спроведе заштитни мерки предвидени во легислативата на конкретната земја членка

Како да се повика на пресуда во друга земја членка?

- Страната која што сака во земјата членка Б да се повика на пресуда донесена во земјата членка А треба да достави (чл. 37):

(а) копија од пресудата што ги задоволува потребните услови за потврдување на нејзината веродостојност; и

(б) уверение издадено од земјата членка А во форма предвидена во Анекс 1 (Уверение за пресуда од граѓанска и стопанска материја)

Постапка за признавање

- **Превод на содржината на уверението (чл. 37.2 и 57)**
  - на официјалниот или на еден од официјалните јазици користени во судската постапка во местото каде се повикува на пресуда донесена во другата земја членка или каде се поднесува барање, во согласност со законите на таа земја членка, или
  - официјалниот јазик или јазиците на институциите на Унијата кои земјата членка ги означила како прифатливи
  - преводот треба да биде заверен од страна на овластено лице во една од земјите членки

Постапка за извршување

- Барателот на надлежниот орган за спроведување ќе му достави копија од пресудата што ги задоволува барањата за веродостојност (чл. 42, а)
- На барање на заинтересираната страна судот ќе издаде уверение согласно чл. 53, и:
  - што потврдува дека пресудата е извршна и ја содржи изреката од судската одлука како и, доколку е можно, битни информации за процесните трошоците што се надоместуваат како и пресметката на каматата

Одбивање на признавањето или извршувањето

- **По барање на која било заинтересирана страна по истите основи предвидени со регулативата 44/2001, сега содржани во чл. 45 со следниве мали разлики:**
  - повреда на основите на јурисдикцијата предвидени за индивидуалниот договор за вработување е вклучен како пречка за признавањето; и
  - повреда на Оддел 3, 4, или 5 од Поглавје 2 се смета само како пречка дадена од имателот на полисата, осигуреникот, корисникот на договорот за осигурување, оштетената страна, потрошувачот или вработениот како обвинет.

Основи за одбивање – прецедентно право

■ Јавна политика

- Непризнавањето засновано врз несогласувањето со јавната политика на земјата налогопримач исполнува различни и многу значајни цели
- Оваа контрола им овозможува на земјите да се осигураат дека странските пресуди нема да се признаат во случаите истите да се во судир со човековите права, на пр.

- **Кромбах (С-7/98, 28. мај 2000 г., спореди точка 37)**
  - Судот објасни дека може да се предвиди користење на клаузула од јавната политика само онаму каде признавањето или извршувањето на пресудата донесена во друга земја потписничка во неприфатлива мера се разликува од правното барање на земјата во која се бара извршувањето доколку што ги повредува основните принципи. Повредата треба да претставува јасно нарушување на владеењето на правото кое е суштинско во правниот систем на земјата налогопримач на извршувањето или на право признаено како основна вредност на тој правен систем

■ Гамбази (С-394/07, 2. април 2009 г., спореди со точките 41, 46, 48)

- судот во земјата каде се бара извршувањето може да го земе пред вид фактот дека судот во првобитната земја пресудил во корист на тужителот без да го сослуша тужениот, кој се појавил пред судот, но со наредба бил изоставен од постапката, по основ дека не постапил по обврските наметнати со наредба донесена во претходната фаза.
- националниот суд мора да истражи дали г-н Гамбази можел да ги искористи процесните гаранции што му дале вистинска можност да ѝ се спротивстави на преземената мерка.
- должност е на националниот суд низ правична постапка што ги зема предвид збирот фактори при оценувањето да одреди дали со оглед на целта за ефикасно правораздвање за кое се стреми Вишиот суд, изоставањето на г-н Гамбази од постапката претставувало недвосмислено и прекумерно кршење на неговото право да биде

Спротивставени одлуки

- **Италијанска кожа (C-80/00, 6. јуни 2002 г., точка 47, спореди 1)**
  - Судот во земјата каде се бара признавање определи дека пресудата на судот од друга земја потписничка е спротивна со неговата пресуда во спорот меѓу двете страни, од него се бара да одбие да ја признае странската пресуда.

Што е извршување на странска пресуда?

■ Извршување

- давање правна сила, материјализација, извршување на пресуда дефакто, со примена на сила на принуда од страна на државата

Одбивање на извршувањето

- Основи за одбивање: чл. 46+45 (како и за непризнавањето)
  - На барање на лицето против кое се бара извршување, извршувањето на пресудата ќе биде одбиено доколку постои која било основа пропишана во чл. 45.
- Постапката во врска со одбивањето:
  - Земјите членки ја известуваат Европската комисија
  - Постапката се уредува со законодавството на земјата членка налогопримач
- При барање за одбивање на извршувањето, на барање на барателот надлежниот суд може да одлучи: а) да ги ограничи постапките за извршување на заштитни мерки; б) да го замени извршувањето со полагање конкретни гаранции; в) да ја суспендира, делумно или целосно, постапката за извршување.

Нови предизвици – проблеми од праксата

1 – Постапка за одбивање или спроведување

- Постапката за одбивање на извршувањето ќе биде уредена со правото на земјата членка налогопримач во случаите кои не се покриени со оваа Регулатива (чл. 47.2). Директна последица на оваа одредба е одредувањето на роковите за појавување пред суд со *lex fori*
- Затоа извршувањето ќе зависи од тоа колку време ѝ е потребно на земјата налогопримач

2- Извршување: потреба да се прилагодат националните мерки

Чл. 54 одредува:

„Доколку пресудата содржи мерка или наредба која ѝ е непозната на правото на земјата членка налогопримач таа мерка или наредба, во возможна мера, ќе биде прилагодена на мерката или наредбата позната на правото на земјата членка со еднакви правни последици и која се стреми кон слични цели и интереси“.

- Прилагодувањата не смеат да ги надминат ефектот пропишан со законите на првобитната земја членка

Признавање и спроведување на пресуди од трети земји

- ЕУ има ексклузивна надлежност да склучува меѓународни договори со трети земји
- Отсуство на меѓународни правила за признавање и спроведување на одлуки од трети земји
- Брисел 1-бис одлучува за признавањето и извршувањето на пресудите меѓу земјите членки - независно од местото на постојан престој на обвинетиот и за време на поднесувањето на тужбата и за времето кога се бара признавањето или извршувањето
- Одлуките од трети земји, затоа, остануваат предмет на заедничките национални права, односно, оние на сила во земјите членки

Автентични и судско порамнување

- Автентичните инструменти и судските порамнувања кои се извршуваат во првобитната земја членка ќе бидат извршни во другите земји членки без да се бара каква било изјава за извршност (чл. 58 – 60) + истите одредби за признавање и извршување на пресудите
- НО, извршувањето на автентичниот инструмент може да биде одбиено само доколку таквото извршување недвосмислено е спротивно на јавната политика (*ordre public*) во земјата членка налогопримач
- Првобитната земја членка ќе издаде уверение во форма пропишана со Анекс II

Што се промени тогаш?

Б1

- Барање за изјава за извршност во ЗЧ каде се бара извршувањето
- известување за должниот по добивање на изјавата
- нема оцена на содржината на тужбата во ЗЧ на извршувањето
- ограничување на основите за одбивање на признавањето или на извршувањето
- можност за жалба против издавањето/одбивањето на изјавата
- изјавата на налогот му дава ист статус во ЗЧ каде се извршува

Б1-БИС

- не е потребна изјава за извршност
- нема оценување на содржината на тужбата во ЗЧ на извршувањето
- должникот мора да поднесе барање за ијава дека налогот нема да се смета за извршен по слично основи